

Radiosarajevo.ba: Intervju sa visokim predstavnikom Valentinom Inzkom

Razgovarao: Amil Dučić

Radiosarajevo.ba: Može li RS, prema izjavi lidera RS-a Milorada Dodika, izaći iz akcionog plana za članstvo u NATO-u.

Valentin Inzko: U Ustavu BiH, Aneks 4 Daytonskog mirovnog sporazuma, navodi se jasno da je vanjska politika u isključivoj nadležnosti institucija BiH, tj. na državnom nivou. Prema tome, pitanje članstva u NATO-u, što je dio vanjske politike BiH, u isključivoj je nadležnosti države.

Što se tiče Plana za članstvo u NATO-u, Predsjedništvo BiH je još 2009. godine donijelo odluku u vezi s ovim pitanjem. Tadašnji članovi Predsjedništva, uključujući i srpskog člana Predsjedništva Nebojšu Radmanovića, iz stranke predsjednika Dodika, donijeli su takvu odluku. Zapravo, gospodin Radmanović je bio taj koji je i potpisao formalni zahtjev BiH upućen generalnom sekretaru NATO-a 2009. godine, u kojem je tražio da se za BiH odobri Akcioni plan za članstvo u NATO-u.

U tom kontekstu, želio bih jasno istaknuti da odluke Predsjedništva BiH i dalje ostaju na snazi, osim ako nisu poništene ili promijenjene na drugi način, tako da je situacija potpuno jasna.

Radiosarajevo.ba: Očekujete li još žešću nacionalističku retoriku u predizbornom periodu? Može li zapravo još žešće?

Valentin Inzko: Zaista, svjedoci smo sve učestalijih ostrašćenih poruka, bez obzira da li se radilo o otcjepljenju entiteta, hipotetičkim ratnim scenarijima ili negiranju presuda Haškog tribunal. Iako je do izbora ostalo još skoro godinu dana, nije teško napraviti računicu. Bojim se da bi bilo naivno očekivati da političari odustanu od sredstva koja su tako vješto koristili u prošlosti, i da sebi dozvole da ih se ocjenjuje i za njih glasa samo na osnovu njihovih vrijednosti i postignuća.

No, bez obzira na ovo, ja imam određene sumnje da se ovdje ne radi samo o predizbornoj retorici. Ja mislim da se retorika razvijala godinama – i to u negativnom pravcu. Prvo se radilo o čistoj predizbornoj retorici, koja se, međutim, razvila u stalnu retoriku podjela, i što je još više zabrinjavajuće, u politiku podjela. Ova politika nije u interesu građana BiH, bez obzira na njihovu etničku pripadnost, jer ona stvara blokadu za cijelu zemlju i zaustavlja

prosperitet BiH.

Građani BiH zaslužuju lidere koji će raditi za istinski napredak umjesto da daju neodgovorne izjave koje ne služe nikakvoj svrsi, osim da drže ovu zemlju u stanju konstantne napetosti. Igranje sa osjećajima ljudi ne može donijeti ništa dobro, i takve igre treba da prestanu. U tom smislu, nadam se da će se ovaj put pojaviti nova generacija političara, odnosno ljudi koji žele ostati i živjeti u ovoj zemlji i povesti je naprijed.

Radiosarajevo.ba: Teško je biti optimista kada je riječ o implementaciji presuda Ustavnog suda o izborima u Mostaru ili presude "Ljubić". Stalno Vas pitaju za Bonske ovlasti. Čini se da se u ovim slučajevima u 2018. moraju potegnuti?

Valentin Inzko: Ja sam čvrsto uvjeren da su dobra domaća rješenja ona koju su i najtrajnija i da su ona najbolji put naprijed. Ja također vjerujem da možemo doći do toga. Vidjeli smo u prošlosti da su lideri BiH sposobni da postignu kompromis. Oni to opet mogu uraditi. Bonske ovlasti još postoje. One su još uvijek meni na raspolaganju, ali ja bih radije da ne budem primoran koristiti ih.

Koristim ovu priliku da ponovo podsjetim političke lidere da nastoje naći kompromis o izbornoj reformi, što će omogućiti neometano provođenje izbora i neometanu implementaciju izbornih rezultata. Sa stanovišta moga mandata, ovo je hitan prioritet. Kada govorimo o slučaju Ljubić rješavanje kojeg je od velike važnosti, ne smijemo zaboraviti ni druge sudske odluke, poput odluke Sejdic-Finci, odluku u slučaju Zornić, zatim odluku o Mostaru kao i odluku koja se odnosi na konstitutivnost Srba u određenim kantonima koja već 15 godina čeka da bude provedena.

Radiosarajevo.ba: Rusija često izdvaja mišljenje na sjednicama PIC-a. Da li Vas je iznenadilo rusko "DA" produženju mandata EUFOR-a u BiH?

Valentin Inzko: Nisam bio iznenađen. Iako postoje različiti stavovi među članicama PIC-a o određenim pitanjima, svi mi dijelimo isti cilj za ovu zemlju. Cjelokupna međunarodna zajednica, uključujući Rusiju, podržava suverenitet i teritorijalni integritet BiH. EUFOR će biti prisutan u BiH dok ova zemlje ne bude mogla demonstrirati da je na trajnom putu ka stabilnosti i prosperitetu.

Radiosarajevo.ba: Molim za Vašu realnu prognozu političke situacije u BIH u 2018. Izborna je godina, a lideri uveliko ne štede na riječima i negativnoj retorici.

Valentin Inzko: Zaista je tako. Ja mislim da je jasno da su političari i političke stranke već u predizbornom raspoloženju. Predizborna kampanja je preuranjena. U narednim sedmicama i mjesecima, možemo očekivati dosta politikanstva i negativne retorike, što je za žaljenje, jer Bosni i Hercegovini trebaju smjele socijalne i ekonomske reforme i jačanje vladavine prava.

Ova zemlja treba da se bavi svakodnevnim pitanjima građana, od kvaliteta usluga javne administracije do funkcioniranja i efikasnog sistema zdravstva. Ja se iskreno nadam da BiH može naći kompromis o potrebnim izbornim reformama, da će građani ove zemlje iskoristiti priliku da glasaju na izborima, i da naredni mandat neće biti još jedna izgubljena prilika da BiH konačno krene naprijed odlučnijim korakom. Dozvolite mi da iskoristim ovu priliku da vama i vašim čitaocima poželim sve najbolje u Novoj godini. Želim im mnogo uspjeha u životu i, naravno, dobro zdravlje.